

Stefan Kiechle

Jezuité

Jezuité jsou církevním řádem, který již po mnoho generací probouzí velmi prudké reakce veřejnosti a je s ním spojena celá řada otázek. Byl tajnou armádou papeže? Usiloval o nadvládu nad světem? Byl nepřitelem osvěcenství? Jakou roli vlastně hraje exercicie – jedná se „vymývání mozků“, nebo nabízejí cestu k jednoznačnému rozhodnutí? A jaký názor máme mít na jezuitskou údajnou vychytralost a úskočnost? Autor titulu Stefan Kiechle se zabývá historickými kořeny jezuitů, líčí začátky Tovaryšstva Ježíšova pod vedením Ignáce z Loyoly, objasňuje duchovní východiska řádu a neopomíjí ani jeho postavení v současnosti.

Autor

Stefan Kiechle, SJ, doktor teologie (narozen v roce 1960), byl studentským farářem a supervizorem noviců. V současné době působí jako duchovní a odborník na exercicie v Mannheimu. Přednáší v Mnichově na Vysoké škole filozofické.

Stefan Kiechle

Jezuité

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Stefan Kiechle
JEZUITÉ

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
www.grada.cz
jako svou 4753. publikaci

Z německého originálu Die Jesuiten, Wissen was stimmt (ISBN 978-3-451-06100-4), vydaného nakladatelstvím Verlag Herder GmbH, Freiburg, v roce 2009, přeložila Dagmar Brejlová.

Odpovědný redaktor Zdeněk Kubín
Sazba a zlom Radek Vokál
Zpracování obálky Vojtěch Kočí
Počet stran 94
Vydání 1., 2012

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Stefan Kiechle, Die Jesuiten. Wissen was stimmt © 2009 Verlag Herder GmbH, Freiburg im Breisgau

Cover Layout: R·M·E Roland Eschlbeck
Czech edition © Grada Publishing, a.s., 2012
Cover Photo © fotobanka Allphoto

ISBN 978-80-247-3913-7

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-7908-9 (ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-7909-6 (ve formátu EPUB)

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Stefan Kiechle
JEZUITÉ

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
www.grada.cz
jako svou 4753. publikaci

**Z německého originálu Die Jesuiten, Wissen was stimmt (ISBN 978-3-451-06100-4),
vydaného nakladatelstvím Verlag Herder GmbH, Freiburg, v roce 2009, přeložila Dagmar
Brejlová.**

Odpovědný redaktor Zdeněk Kubín
Sazba a zlom Radek Vokál
Zpracování obálky Vojtěch Kočí
Počet stran 94
Vydání 1., 2012

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Stefan Kiechle, Die Jesuiten. Wissen was stimmt © 2009 Verlag Herder GmbH, Freiburg im
Breisgau
Cover Layout: R.M.E Roland Eschlbeck
Czech edition © Grada Publishing, a.s., 2012
Cover Photo © fotobanka Allphoto

ISBN 978-80-247-3913-7

Obsah

1. ÚVOD	9
2. HISTORICKÝ VÝVOJ	11
Byl Ignác z Loyoly vojákem a dobyvatelem?	
Zakladatel	11
Byl řád založen proto, aby umlčel protestanty?	
Vývoj řádu z exercicií	16
Jsou jezuité armádou papeže?	
Sliby skládané papeži	18
Řídili jezuité jako soukromí zpovědníci evropskou politiku?	
Jezuité a politika	21
Šířili jezuitští misionáři katolický způsob myšlení?	
Misie v Asii	24
Představovali jezuité socialistický experiment?	
Redukce v Paraguayi	27
Jsou jezuité nepřáteli osvěcenství?	
Pozice řádu v 19. a 20. století	30
3. PRAVIDLA ŘÁDU	35
Jsou exercicie nástrojem manipulace?	
Duchovní východiska jezuitů	35
Zastávají jezuité názor, že účel světí prostředky?	
Východiska stanov řádu	39

Jakou moc mají jezuité ve Vatikánu?	
Vztah k vládě papeže	42
Mají jezuité volnější morálku?	
Etika jezuitů	46
Jsou jezuité stoupenci slepé poslušnosti?	
Tři sliby: chudoby, cudnosti a poslušnosti	48
Je výraz »jezuitský« synonymem vychytralosti, lstivosti a pletich?	
Rozrůzněnost významů	53
4. JEZUITÉ V SOUČASNOSTI	56
Jsou jezuité nejmocnějším a největším řádem?	
Číslo a fakta	56
Vládne jezuitům centralisticky orientovaný a autoritářský »černý papež«?	
Struktura řádu	61
Absolvují všichni jezuité dvojí studium?	
Výchova nejmladších	66
Existuje u jezuitů elita mezi elitou?	
Vnitřní struktura řádu	70
Jsou jezuité ryzími individualisty?	
Život ve společenství	72
Jsou jezuité liberálové, kteří se potřebují řídit duchem doby?	
Novodobá generální kongregace řádu	74
Vychovali jezuité diktátory?	
Celosvětové vzdělávání řádu	77

Proč se jezuité nesmějí ženit?

Ženská společenství a laická hnutí v duchu jezuitského
myšlení

81

PŘÍLOHA

84

Glosář

84

Časová osa

87

Doporučená literatura

90

Doporučená literatura v češtině

92

Úvod

Snad žádný celosvětový počin nepodnítl tolik fám jako jezuitský řád. Jedni si ho vážili, ba dokonce jej uznávali jako vysoce efektivní »vojenskou moc« ve službách humanity a křesťanství, jiní ho odsuzovali nebo jím opovrhovali a považovali jej za mafiánský tajný spolek ve službách reakčních sil, jejichž cílem bylo podrobit si svět. Zakladatel řádu jezuitů, Ignác z Loyoly (1491–1556), znamenal pro první skupinu geniálního mystika a reformátora, který vedl katolickou církev do moderního světa, a pro druhou ztělesňoval intrikářského protikatolíka, který v severní Evropě potlačoval veškeré reformátorské tendence a chtěl docílit toho, aby si římská církev udržela autoritářské postavení, jemuž se těšila ve středověku. Historie jezuitského řádu je dlouhá a spletitá, plná křivolakých cest a oklik, pádů i opětovného nabývání sil.

Mafiánský tajný
spolek?

A jaká je současnost? Je pro ni příznačný pozoruhodný obrat čelem vzad, který někdo přijímá s nadšením, jiný odsuzuje jako vedlejší produkt doby, další ho – ať záměrně, či mimoděk – pojímá jako nepodstatnou záležitost. V západním světě působí na mnohé nepříjemně též krize mladé generace a současný příliv nových členů. Některé lidi též popuzuje vztah řádu k papežovi, a především k osobní prelatuře katolické církve Opus Dei, čímž podněcuje řadu fantazií a spekulací.

Kde najdeme pravdu? Fámy a pomluvy obsahují zrnko pravdy, přesto se neobejdeme bez konkretizování, oprav a doplnění. Vzájemně si odporující názory navíc ve svém pojetí odhalují víc, než zamýšlejí. Klasický titul »Macht und Geheimnis der Jesuiten« (»Moc a tajemství jezuitů«), který spatřil světlo světa před osmdesáti lety, stále a vytrvale upoutává naši pozornost. V této knize uvádíme jednotlivé kapitoly obecně rozšířenými výroky a navazujeme na jejich souvislosti, abychom uvedli okolnosti na pravou míru a se-